

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Генади Гатев

за дисертационния труд на

Таня Георгиева Дечева

НОВОТО ФОТОГРАФСКО ИЗКУСТВО В КОНТЕКСТА НА ЦИФРОВИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И ИНТЕРНЕТ

за присъждане на образователната и научна степен

„ДОКТОР“

по научната специалност

Кинознание, киноизкуство и телевизия,

професионално направление **8.4. Театрално и филмово изкуство**

Актуалност и значимост на темата

Дисертационният труд на Таня Георгиева Дечева разглежда един от най-съществените и динамично развиващи се проблеми в съвременната визуална култура – трансформациите на фотографията под въздействието на цифровите технологии и интернет. Темата е безспорно актуална, тъй като фотографският образ днес се намира в ситуация на радикална промяна: променя се неговата материалност, начинът на създаване, разпространение, възприемане и най-вече – неговата функция в глобалната съвременност.

Изследването се вписва в полето на новите теоретични дебати за пост-фотографията, симулацията, алгоритмичната култура и кризата на документалността, като успява да обхване широк времеви диапазон – от 90-те години на XX век до началото на 20-те години на XXI век. Това прави труда не само исторически обоснован, но и чувствителен към най-новите процеси, включително навлизането на изкуствения интелект.

Обект, предмет и цел на изследването

Обектът и предметът на изследването са ясно и прецизно формулирани. Таня Дечева разглежда фотографското изкуство в глобален контекст, като фокусът ѝ е насочен към творческите подходи и визуалния език, породени от цифровите технологии и интернет средата. Особено ценно е, че дисертацията не се ограничава до техническата страна на дигитализацията, а анализира нейните естетически, концептуални и културни последици.

Формулираната хипотеза – че в резултат на цифровата и онлайн среда се появяват изцяло нови фотографски подходи и течения, както и значителни трансформации на вече съществуващи изразни средства – е логична, аргументирана и последователно проверявана в хода на изложението. Целите и задачите на изследването са адекватни на поставената хипотеза и са реализирани в пълнота.

Методология и изследователски подход

Използваната методология е адекватна и многопластова. Съдържателният и сравнителният анализ изграждат солидна методологична рамка. Особено положително впечатление прави стремежът на Таня Дечева да съпоставя новите визуални явления с традиционните характеристики на фотографския образ, което позволява ясно открояване на промените и нововъведенията.

Интервютата с автори допринасят за по-доброто разбиране на творческия процес и за въвеждане на емпиричен материал, който обогатява теоретичния анализ.

Структура и съдържателен анализ на труда

Дисертацията е логично структурирана в три основни глави, които последователно разглеждат:

- **Цифровите технологични трансформации във фотографията**
- **Фотографията в контекста на интернет пространството**

- **Съвременните творчески подходи, породени от дигиталната и онлайн среда**

Първата глава впечатлява с прецизния исторически преглед и с анализа на понятия като пост-фотография, трансфотография, глич-арт, безкамерни техники и софтуерна манипулация на образа. Втората глава разглежда фотографията като част от комуникационните процеси в интернет, с особен акцент върху социалните мрежи, селфито, екранните снимки и присвояването на образи. Третата глава обобщава и задълбочава анализа, като проследява промените във визуалния език и появата на нови изразни средства.

Особено ценен е анализът на виртуалната фотография, Google Street View проектите и генеративните изображения, създадени чрез изкуствен интелект. Таня Дечева прави важното разграничение между фотография и симулация на фотографски образ, което е ключово за разбирането на съвременната визуална ситуация.

Приноси и критични бележки

Сред основните приноси на дисертационния труд могат да бъдат открити:

- Историческото систематизиране и анализ на широк спектър от нови фотографски практики;
- въвеждане и аргументиране на понятието за **художествено-алгоритмични образи**;
- разглеждане на интернет не само като канал за разпространение, но и като среда за създаване на радикално нови фотографски произведения;
- задълбочен анализ на кризата на авторството и документалността в новото използване на фотографията.

Като критична бележка може да се отбележи, че в някои части текстът разчита в по-голяма степен на цитиране на утвърдени теоретици, отколкото на ясно формулирани авторски изводи. Би било полезно по-отчетливо обобщаване на аналитичните резултати след отделни тематични блокове. Също така, социокултурният аспект на разглежданите художествени практики би могъл да

бъде доразвит, тъй като техническото владение на новите възможности на инструментариума на фотографията, не е единствено определящ за художествената стойност на произведенията и значимостта на фотографията като съвременно изкуство.

Заключение

Дисертационният труд на Таня Георгиева Дечева представлява сериозно, задълбочено и актуално научно изследване, което демонстрира отлична теоретична подготовка, аналитично мислене и способност за самостоятелни научни обобщения. Работата отговаря на всички изисквания за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 8.4. „Театрално и филмово изкуство“.

Убедено предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Таня Георгиева Дечева образователната и научна степен „доктор“.

.....
доц. д-р Генади Гатев